

יום העצמאות הוא יום חגיגי. בשנים האחרונות מתנקזים ליום זה רגשות רבים: החיבור בין יום הזיכרון ליום העצמאות, יוצר הלחם, חיבור, בין מחיר דמים שאנחנו משלמים ובין ה"לשם מה" לשמו אנחנו משלמים אותו. עבור רבים, חיבור הימים אינו מובן מאליו, וקשה לעשות מעבר רגשי גדול זה, בין אבל לשמחה. בקהלת נכתב: כי "לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים", המעבר בין "עת לבכות ועת לשחוק עת ספוד ועת רקוד" (קהלת ג, ד); מאתגר; עד כדי ביסול השלמה שביום העצמאות.

שאלות רבות נשאלות אודות מה חוגגים ביום העצמאות בשנה זו: כיצד ניתן לחגוג 'עצמאות', כאשר יש עוד חטופים במנהרות החמאס? האם אנחנו חוגגים עצמאות או שאנחנו צריכים להגן על עצמאותנו בפני אלו המנסים להפקיע אותה מאיתנו? האם הפקעת העצמאות המאיימת עלינו, היא איום מבחוח בדמות הקמים עלינו לכלותינו, או שהיא איום מבפנים?

נבחר להחזיק בקצוות החוטים השונים, מבלי להתעלם מהמורכבויות. נבחר היום בנקודת מבט המכירה **בטוב שחלמנו עליו**, מברכת על **הטוב הקיים** ומקווה **לטוב שעוד יגיע**. נבחר להכיר בהזדמנות שיש בשמחת העצמאות, ולתעל אותה על מנת להפיח תקווה.

הטקס מוגש בתבנית מוכרת מהתרבות היהודית של 'סדר', המאפשרת לצקת לתוכה תכנים, ערכים, אווירה ומסר המתאימים לנו כרגע. לפניכם/ן הצעה לסדר, אשר ניתן גם ליצור בהשראתה סדר עצמאות משלכם/ן.

בתקווה ופעולה לשלום
צוות החלוץ - המדרשה באורנים

מהות הסדר

סדר העצמאות המוגש כאן מציע שיטות חוויה מגוונות: מתודה ראשונה – שירה משותפת. בכוחה של שירה להביע בצורה עמוקה יותר מכל מילה מדוברת את הערכים המשותפים של הקבוצה/ המשפחה, האווירה שנרצה לייצר והמסרים שנרצה להדגיש. השירה מאפשרת ליצור מעבר חלק בין חלקי הסדר ולקשור בניהם. מתודה שנייה – שיחה. טקס השתתפותי הוא הזדמנות עבור כלל המשתתפים לקחת חלק פעיל בחוויה (בטקס פרונטלי יש 'במה' ו'צופים'). פה בחיק המשפחה, הקבוצה או הקהילה – כולנו משתתפים פעילים בסדר. עורכת הסדר פותחת את המחשבה ומזמינה את המשתתפים לעצבה בזמן אמת. שיחה היא החלק הספונטני בסדר, אותו לא ניתן להכין מראש (בניגוד לבחירת שירים וטקסטים). לשיחה מקום חשוב, כיוון שהיא היחידה המתייחסת למה שקורה כאן ועכשיו. נעודד את המנחה לתת מקום למשתתפי הסדר להביע את עצמם ומתוך כך, ליצור טקסי חד פעמי: הטקס שלנו, היום. מתודה שלישית – תקווה והודיה. כאן נעשתה בחירה ערכית – לשים דגש על הטוב. הטוב הקיים כבר, והטוב שאנו מקווים לו. הסדר מציע לברך על היש ולאפשר לנו לחלום על הטוב שאנו מאמינים שעוד יבוא. התקווה מאפשרת לנו לבחור את מעשינו לאורה, במטרה להגשים אותה. מתודה רביעית – מגילת העצמאות. מגילת העצמאות משקפת כיוון ערכי שמדינת ישראל בחרה ללכת בו. היא משקפת ערכי חיים, שלעולם אינם מושגים במלואם. מצפן הדורש אותנו לזכור לאן אנחנו רוצים ללכת. סדר עצמאות הוא הזדמנות להעמיק במצפן הזה, ולבחור בו מחדש.

מתי נערוך את הסדר?

בערב יום העצמאות (לאחר טקס מעבר מיום הזיכרון ליום העצמאות), או ביום העצמאות עצמו.

מה משך הסדר?

ההמלצה היא 40-60 דקות. בכל מקרה מומלץ להגדיר זמן שיאפשר קיום של אירוע משמעותי מצד אחד, ויאפשר לשמור על מנהגי הקהילה, הקבוצה או המשפחה וכן על התרחשות החג הספונטנית מצד שני.

באיזה אופן ניתן לקיים את הסדר?

ניתן לקיים את הסדר במעגל או מסביב לשולחן, במהלך ארוחה, לפנייה או אחריה, בנינוחות. כמות המשתתפים אינה מוגבלת. אם מדובר באירוע רב משתתפים, מומלץ להפנות את השיחה לזוגות או רביעיות כאשר יש שאלה לשיתוף או שיחה, ולאחר מכן לאסוף מספר שיתופים לקבוצה הגדולה.

הערה לסדר

הסדר המוגש להלן, מציע ארבע ברכות לארבע כוסות, המברכות על חלקים שונים במגילת העצמאות. זו דרך לקרוא במגילת העצמאות ולהדגיש את הטוב הקיים בה, אותו רצתה להעניק למדינת ישראל:

כוס	רעיון מרכזי	שירים מלווים (לדוגמה)	שאלה לשיחה (לדוגמה)
כוס ראשונה: עצמאות האדם	מחויבות לחירות האדם	• על כל אלה • מדינה קטנה	
כוס שנייה: עצמאות המחשבה	מחויבות לחופש המחשבה	• עוד נגיע • בגלל הרוח	“העילתי בכם היום את השמים ואת הארץ החיים והמות נמתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך” (דברים ל, יט).
כוס שלישית: עצמאות הפעולה	מחויבות לפעולה מיטיבה	• אני ואתה • אני נולדתי לשלום	סבב שיתוף – מכוונה לפעולה
כוס רביעית: עצמאות המדינה	הכרה בטוב שבישראל ובעולם	• לחיי העם הזה • אין לי ארץ אחרת	הכרת הטוב – על מה אנחנו מודים במדינה? סבב איחולים למדינה

ניתן לבחור נושאים אחרים לכוסות, ולהתאים להן ברכות בשפה המתאימה למשתתפים בסדר העצמאות שלכם/ן!
דוגמה נוספת לסדר:

כוס	רעיון מרכזי	שירים מלווים	שאלה לשיחה
כוס ראשונה: בית	ישראל היא הבית הקונקרטי שלנו	• כאן נולדתי • כאן זה בית כאן זה לב	שיתוף בזכרון אישי מהילדות במרחבי הארץ
כוס שנייה: קשר לדורות העבר	קשר היסטורי, תנ"ך, זיכרונות קולקטיביים.	• שיר השיירה • חורשת האקליפטוס	“לך לך מארצה וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר ארצה” (בראשית יב, א) - מתי וכיצד הגיעו הדורות הקודמים במשפחה ארצה?
כוס שלישית: כאב ההווה	הוויית הקוצים של החיים בארץ עכשיו	• בימים שיעברו עלינו • אנא בכח	סבב שיתוף – על מה אני כואב? לטפטף ולהמעיט מכוס היין, את דמעות הטיפות.
כוס רביעית: תקוות המחר	כיצד נבטיח את ערכיות קיום ועצמאות הבית המשותף בעתיד?	• מחר • עושה שלום • עוד יבוא שלום עלינו	בחירת פסקה אחת ממגילת העצמאות ושיחה – מה דרוש לי כדי לעמוד בחזון המגילה?

מבנה הסדר ועקרונותיו

שלב	הצעה	הסבר
פתיחה	מילות פתיחה של עורכת הסדר	הזדמנות להניח מחשבות על הסדר ולהזמין להצטרף.
שירה משותפת	<ul style="list-style-type: none"> שלום לך ארץ נהדרת בואי נעשה לנו חג קום והתהלך בארץ 	השירים שנבחר יגדירו את האווירה איתה נרצה להתחיל. מומלץ ללוות את השירה בנגינה, או במוזיקת רקע.
כוס ראשונה	<ul style="list-style-type: none"> קריאת הטקסט שאלה לשיתוף – הכרת הטוב תפילה להשבת החטופים כוס ראשונה – ברכה 	מבנה הסדר מבוסס על מבנה 4 כוסות יין (או מים) המוכר מליל הסדר בפסח ומסדר ט"ו בשבט.
שירה משותפת	<ul style="list-style-type: none"> על כל אלה מדינה קטנה 	
כוס שנייה	<ul style="list-style-type: none"> קריאת טקסט כוס שניה - ברכה טקסט קצר, לבחירת עורכת הטקסט, לשיחה 	הזדמנות לבחור דבר אחד שהמנחה מציעה כמחשבה או בסיס לשיחה קצרה.
שירה משותפת	<ul style="list-style-type: none"> עוד נגיע בגלל הרוח 	
כוס שלישית	<ul style="list-style-type: none"> קריאת טקסט כוס שלישית – ברכה משפט מתוך "אלטנוילנד" סבב שיתוף – מכוונה לפעולה 	
שירה משותפת	<ul style="list-style-type: none"> אני נולדתי לשלום אני ואתה 	
כוס רביעית	<ul style="list-style-type: none"> קריאת טקסט כוס רביעית – ברכה סבב איחולים למדינה 	
שירה משותפת	<ul style="list-style-type: none"> מחר לחיי העם הזה עושה שלום במרומיו עוד יבוא שלום עלינו 	
נרצה	<p>קימה (פיזית, יאללה לקום:) ואמירה משותפת של משתתפי ומשתתפות הסדר: "תם ונשלם סדר יום העצמאות!"</p>	משמעות המלה "נרצה" בסימני סדר פסח היא שליל הסדר הסתיים.

דף תכנון סדר העצמאות

נזמין אותך עורכת הסדר, להתכונן באמצעות מילוי טבלה זו, עם הפניות שיעזרו לך להוביל את הסדר בקלות ובנינוחות עם המשתתפים.

שלב	בחירת התוכן של עורכי הסדר	עמוד בחוברת
פתיחה		
שירה משותפת		
כוס ראשונה		
שירה משותפת		
כוס שנייה		
שירה משותפת		
כוס שלישית		
שירה משותפת		
כוס רביעית		
שירה משותפת		
נרצה	תם ונשלם סדר יום העצמאות!	

שלום לך ארץ נהדרת

מילים: אילן גולדהירש
לחן: סטיבן גודמן

הייתי בפריז וגם ברומא
ראיתי את שבעת פלאי תבל,
בקוטב הצפוני וגם דרומה,
אך אין מקום כמו ארץ ישראל.
וכמו גלויות של נוף יפות
תמונות בזכרוני עפות,
כמו בעד עדשה של מצלמה
בתרמילי אותן אשא
בכל מקום, בכל מסע
קטעי פסיפס מתוך תמונה שלמה.

שלום לך ארץ נהדרת,
עבדך הדל נושא לך שיר מזמור.
גם אם לעיתים נודד אני על דרך,
מה טוב לנדוד אך טוב יותר לחזור.

צריחי המגדלים בירושלים
וסמטאות השוק הצבעוני
גגות הרעפים של גבעתיים
הניבטים מבעד חלוני.
את האביב בתל אביב,
את סבתי ואת סבי,
את החלה ואת נרות שבת,
את ים המלח מול אדום
ואשת לוט צופה לסדום
ואת הקיץ בואך אילת.

שלום לך ארץ נהדרת...

מימיה הכחולים של הכנרת
והרקיע התואם מעל
והרגשת הבית המוכרת
בתוך עורקי זורמת כמו חשמל.
הרי גליל והשומרון,
הפרדסים שבשרון,
וילדים בגן המושבה
את הכרמל ואת הים
אחד אחד ואת כולם,
תמיד קורצים, אומרים ברוך הבא.

שלום לך ארץ נהדרת...

בואי נעשה לנו חג

מילים: יענקל'ה רוטבליט
לחן: יגאל בשן

בואי נעשה לנו חג
כמו לפני שנה
ומה שטוב בשבילנו
טוב בשביל המדינה
אז בואי נעשה לנו חג
כמו לפני שנה
ומה שטוב בשבילנו
טוב בשביל המדינה

התחיל לרדת ערב, עלו אורות של חג
חשבתי לא תבואי, הייתי כבר מודאג
שבתי ושמעתי קולות מן הרחוב
פתאום היית בדלת, פתאום היה לי טוב
רבצנו לנו ככה, בלי להדליק אורות
עם מוזיקה בחדר, היה גם מה לשתות
העיר יצאה העירה, אבל אנחנו לא
נדמה לי ששכחתי את העולם כולו

אז בואי נעשה לנו חג...

בתוך הטלוויזיה היו המון טקסים
וביניהם גיליתי שיש לך עור מקסים
אי שם הניפו דגל, אי שם תותח ירה
ובדיוק שבאנו תקעו בחוצרה
וככה כל הלילה, וכל היום הבא
את ואני ביחד, היינו מסיבה
זוכרת איך צחקנו, שכחתי כבר ממה
הלא מאז חלפה, ממש שנה תמימה

אז בואי נעשה לנו חג...

עכשיו אני יושב לי, כותב פה את השיר
ולא יודע איפה, בלעה אותך העיר
המון עבר עלייך, המון עבר עלי
שנה תמימה חלפה לה, מה דעתך אולי
שבואי נעשה לנו חג...

קום והתהלך בארץ

מילים: יורם טהרלב
לחן: יאיר קלינגר

קום והתהלך בארץ
בתרמיל ובמקל.
וודאי תפגוש בדרך
שוב את ארץ ישראל.
יחבקו אותך דרכיה
של הארץ הטובה,
היא תקרא אותך אליה
כמו אל ערש אהבה.

זאת אכן אותה הארץ,
זו אותה האדמה
ואותה פיסת הסלע
הנצרבת בחמה.
ומתחת לאספלט
לבנייני הראווה,
מסתתרת המולדת
ביישנית וענווה.

קום והתהלך בארץ...

וכרמי עצי הזית
ומסתור המעיין
עוד שומרים על חלומה
וחלומנו הישן.
וגגות אודמים על הר
וילדים על השבילים,
במקום שבו הלכנו
עם חגור ותרמילים.

קום והתהלך בארץ...

נקרא:

”בארץ-ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית, הדתית והמדינית, בה חי חיי קוממיות ממלכתית, בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל-אנושיים והוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצחי.”

במגילת העצמאות, קמה הרוח הישראלית, בה עוצבה שאיפתה הרוחנית, המוסרית והמעשית, בה הוגדרו החיים שהיא דורשת לעצמה, לאזרחיה ולשכניה – חיים המהווים השראה לעולם כולו. ביום זה נבקש להזכיר לעצמנו את הרוח, בה ספוגה מגילת העצמאות, למען תהא אור לישראלים:

”מדינת ישראל... תהא מושתתה על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל; תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין.”

תפילה להחזרת החטופים והשבויים:

תפילת אמונה

יהי רצון מלפניך אלוהינו ואלוהי אבותינו ואימותינו, שתקבל ברחמים וברצון את תפילתנו, ותחוס ותחמול ותרחם על השבויים והשבויים, החטופים והחטופות.

ותושיע אותם ותרחם עליהם יחד עם כל השבויים והאסירים מעמך ישראל.

מוציא אֶסְרִים בְּכוֹשָׁרוֹת, הוא יפדה אותם משביים, ויוציאם מעבדות לחירות ומשעבוד לגאולה ומאפילה לאורה, וירפאם רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף, ויאמץ את רוחם, וירבה את כוחם.

אז יתחזקו ויתרפאו, והייתה להם שמחת עולם.

וזכות תפילת רבים וצעקתם, המעתירים בעדם בכל אתר ואתר, תעמוד להם למגן לפדותם מבית שביים, וייקרע רוע גזר דינם, וייקראו לפניו יתברך כל זכויותיהם, ויקוים בהם מקרא שכתוב:

”וּפְדוּיֵי יְהוָה יִשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים שְׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיגוּן נְסוּ יְגוֹן וְאַנְחָה”, במהרה בימינו, אמן!

תפילת פעולה

יהי רצוננו מעשינו ותקוותינו רחמים, שיחוסו ויחמלו וירחמו על השבויים והשבויים, החטופים והחטופות.

ונושיע אותם יחד עם כל השבויים והאסירים מעמנו ישראל.

נפדה אותם משביים,

ונוציאם מעבדות לחירות ומשעבוד לגאולה ומאפילה לאורה, ונרפאם רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף, ונאמץ את רוחם, ונרבה את כוחם.

אז יתחזקו ויתרפאו, והייתה להם שמחת עולם.

זכות תפילת רבים, מעשיהם וצעקתם, המעתירים בעדם בכל אתר ואתר [מקום ומקום], תעמוד להם למגן ולמעשה פדותם מבית שביים, ונקרע רוע גזר דינם, וישובו להם כל זכויותיהם, ויקוים בהם הפסוק:

”וּפְדוּיֵינוּ יִשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים שְׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיגוּן נְסוּ יְגוֹן וְאַנְחָה” במהרה בימינו ובעזרתנו, אמן!

כוס ראשונה – עצמאות האדם

נרים כוס ראשונה בעבור הדרישה לשמור על עצמאותו של כל אדם, לכוון מנגנונים שיבטיחו עצמאות וחירות מתוך הכרה בלתי מעוררת ביסודות החירות, הצדק והשלום.

מי ייתן ונמשיך במדינת ישראל לצעוד לאורם של יסודות אלו, נגן על הקיים ונלחם על הדורש כינון ותיקון. נברך על האור בחיינו, המאפשר לנו להבדיל בין טוב לרע.

נשתף

’ועל זה אני מודה’ – על מה ”אני מודה” ביום עצמאות זה?

על כל אלה

מילים ולחן: נעמי שמר

על הדבש ועל העוקץ,
על המר והמתוק,
על בתנו התינוקות
שמור אלי הטוב.

על האש המבוערת,
על המים הזכים,
על האיש השב הביתה
מן המרחקים.

על כל אלה, על כל אלה,
שמור נא לי אלי הטוב.
על הדבש ועל העוקץ,
על המר והמתוק.
אל נא תעקור נטוע,
אל תשכח את התקווה
השיבני ואשובה
אל הארץ הטובה.

שמור אלי על זה הבית,
על הגן, על החומה,
מיגון, מפחד פתע
וממלחמה.

שמור על המעט שיש לי,
על האור ועל הטף
על הפרי שלא הבשיל עוד
ושנאסף.

על כל אלה...

מרשרש אילן ברוח,
מרחוק נושר כוכב,
משאלות ליבי בחושך
נרשמות עכשיו.

אנא, שמור לי על כל אלה
ועל אהובי נפשי,
על השקט, על הבכי
ועל זה השיר.

על כל אלה...

מדינה קטנה

מילים: דני סנדרסון
לחן: דני סנדרסון ויוני רכטר

במקום די רחוק, קרוב לכאן
אספנו את עצמנו
הבאנו חברינו
ולא אמרנו מי ומה

בדרום בצפון או במרכז
שכרנו קצת שמים
דמעות הביאו מים
פתחנו ארץ חדשה

מדינה קטנה מתחמקת מצרה
את הכתובת לא תמצא
היא שמורה בתוך קופסה
בעולם כל כך קשה
להתבלט זה לא יפה
נתחבא כאן ולנצח לא נצא

שני בתים, שני סוסים, שלושה עצים
נוסעים תמיד ברגל
שרים שירים בלי דגל
נושמים שנים ללא סיבה

מלחמות אסונות חולפים בצד
אנחנו בתוכנו
וכל מה שאצלנו
תמיד ניתן למחיקה

מדינה קטנה...

יום אחד אם כדאי אולי נצא
כל עוד נעמוד לאורך
אני לא מרגיש ת'צורך
נחיה נמות ואז נראה

מדינה קטנה...

נקרא:

במגילת העצמאות, קמה הרוח הישראלית, בה עוצבה שאיפתה הרוחנית, המוסרית והמעשית, בה הוגדרו החיים שהיא דורשת לעצמה, לאזרחיה ולשכניה – חיים המהווים השראה לעולם כולו. ביום זה נבקש להזכיר לעצמנו את הרוח בה ספוגה מגילת העצמאות, למען תהא אור לישראלים:

”מדינת ישראל... תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות”

כוס שנייה – עצמאות המחשבה

נרים כוס שנייה עבור הדעת, יכולתנו לחשוב מחשבה חופשית לחלום לעשות ולהגשים. בעבור הזכות לבחור את עצמנו בעצמנו. מי ייתן ונמשיך להנות מחופש, להעמיק את החופש המלווה את חיינו ולהעניק חופש לאלו שאינם זוכים בו. נברך על זכות זו, המאפשרת לנו לבחור בין טוב לרע.

קריאה ושיחה על טקסט בנושא לבחירת מוביל הטקסט

נושאים אפשריים: חלוציות, ציונות, מגילת העצמאות, ביטחון, התקווה והשלום, עצמאות, עלייה וקיבוץ גלויות, לעולם לא עוד, חג לאומי, שמחה וחגיגה, לאומיות יהודית, ריבונות יהודית ומה היא דורשת אותנו. (המלצה: לבחור טקסט לא ארוך המאפשר סבב שיחה או תשובה קצרה לשאלה העולה מן הטקסט).

הצעות לטקסטים:

1.

אני חי פה כי בשבילי זה המקום שבו יש לחיים שלי משמעות שאני רוצה לדבוק בה. המקום הזה רלוונטי לי, באופן ששום מקום אחר לא רלוונטי. אני יכול לנסוע למקומות יפים, ואני יכול ללמד בכל מיני אוניברסיטאות בעולם. אבל הכאב שלהם הוא לא הכאב שלי, וגם השמחה בסופו של דבר היא קצת אחרת. בעוד שכאן, גם הדברים שמוציאים אותי מדעתי הם רלוונטיים לי. אני מבין את הקודים שיוצרים כל מיני התנהגויות שמוציאות אותי מדעתי או שלא מוציאות אותי מדעתי... ולא הייתי רוצה לחיות במקום אחר כי אני רוצה לחיות במקום רלוונטי. כי החיים קצרים מכדי לחיות אותם במקום לא רלוונטי, בין אנשים לא פחות רלוונטיים. בשבילי זה המקום, ואני רוצה שפה יהיה העתיד של ילדיי ושל נכדוטיי, ואני רוצה שהמקום הזה יהיה בית, וזה הדלק של כל הפעילות הפוליטית שלי במשך הרבה מאוד שנים.

(דוד גרוסמן מתוך הרצאה במרכז האקדמי שלם, 2020)

שאלה לשיחה:

- בזכות מה אנחנו מרגישים פה בית?
- מה הופך את המדינה שלנו למקום הכי רלוונטי עבורנו?
- מה הטוב שיש במדינה שלנו, המאפשר לנו לשאת את הכאבים והקושי שיש בה?

2.

שלום אמיתי בעתיד ייתכן רק כאשר כל אדם יגיע לשלום עם עצמו ויעקור מתוכו את השנאה לזולת, ויהיה מוצאו אשר יהיה, ויהפוך אותה למשהו אחר, במשך הזמן לאהבה אפילו, או שמא זאת ציפייה מוגזמת? ואהבת לאויבך כמון. ומדוע שלא נאמין שזה אפשרי? כשעמדנו בתחנה שאל יאן במרירות: מה גורם לאנשים שירצו להרע לאחרים? ואני עונה: אתה מדבר על אנשים, אבל אל תשכח שגם אתה אחד מהם. ולהפתעתי הסכים איתי ללא ויכוח. יאן הזעפן והעקשן. הרוע הזה נמצא גם בנו, המשכתי והטפתי. לפי דעתי אין פתרון אחר, שום פתרון אחר, אלא להתרכז בעצמנו, ולבער את הרע מקרבנו. אני לא מאמינה שאפשר לתקן משהו בעולם בלי שנתקן קודם את עצמנו.

(אתי הילסום, מתוך "השמיים שבתוכי")

שאלה לשיחה:

- האם יש רע הייתי רוצה לבער מעצמי השנה, כדי לפנות מקום לטוב שיחליף אותו?
- איזה תיקון דרוש לנו, כחברה, על מנת לקדם את הסיכוי לשלום?

עוד נגיע

מילים: אהוד מנור
לחן: אבי טולדנו

מי שלא ידע אהבה בחייו
מי שלא ידע אהבה
מי שלא טעם גאווה מימיו
מי שלא טעם גאווה

בל יקשה את ליבו לקרוב
בל יאמר בנפשו לעזוב
עוד לא באה דרכו אל סופה
עוד תבוא שעתו היפה

עוד נגיע נגיע
עוד נגיע ליום המואר
עוד נפתיע נפתיע
עוד נפתיע את יום המחר

מי שלא מצא מנוחה לרגליו
מי שלא מצא מנוחה
מי שלא שמע הבטחה באוזניו
מי שלא שמע הבטחה

בל יקשה את ליבו לקרוב...

עוד נגיע...

מי שלא זרע אדמה בידיו
מי שלא זרע אדמה
מי שלא מצא נחמה בשנותיו
מי שלא מצא נחמה

עוד נגיע...

בגלל הרוח

מילים: מיכה שטרית
לחן: לאה שבת

יהיה מה שיהיה
אני עוד אשנה
אני אגשים את חלומי
נושאי בשורה רעה
מכות או עוד גזירה
לא ישנו את מהותי.

אני את והאל שלצידי
עוד ננצח
לא בגלל הכח
רק בגלל הרוח
הנושבת בגבי.

רק בגלל הרוח
בתוכי, במוחי, בנשמתי
רק בגלל הרוח
בתוכי, בדמי, בנשמתי.

את שיש לי להגיד,
אני עוד אצרח
אפילו בירח ישמעו
מי שיגיד: "לא כך"
אותו לא אשכח
יבוא היום אוכיח צדקתי.

אני את והאל שלצידי...

נקרא

במגילת העצמאות, קמה הרוח הישראלית, בה עוצבה שאיפתה הרוחנית, המוסרית והמעשית. במגילה הוגדרו חיים המהווים השראה לעולם כולו- חיים שהמגילה דורשת לעצמה, לאזרחיה ולשכניה – ביום זה נבקש להזכיר לעצמנו את הרוח, בה ספוגה מגילת העצמאות, למען תהא אור לישראלים:

"אנו מושיטים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן, וקוראים להם לשיתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי העצמאי בארצו. מדינת ישראל מוכנה לתרום חלקה במאמץ משותף לקדמת המזרח התיכון כולו."

כוס שלישית – עצמאות הפעולה

נרים כוס שלישית בעבור הדרישה לפעול לאור הערכים המכוננים את זהותנו. בעבור הכוונה לפעול למען ויחד עם שכנינו, ליצירת טוב המיטיב עם העולם כולו. מי ייתן ונכתת חרבותינו לאתים, וחניתותינו למזמרות ולא נלמד עוד מלחמה, זולת המלחמה לשלום. נברך על הדרישה לבקש שלום ולרדוף אחריו.

נקרא

“אין החלום נבדל כל כך מן המעש, כפי שסבורים כמה וכמה מן הבריות. כל מעשה אדם – יסודו מחלום וסופו לחלום: בנפשו יביא חלומו.”
(בנימין זאב הרצל, אלטנוילנד)

נשתף

מכוונה לפעולה – התחייבות בפני עצמי לשנה הקרובה, להשכין שלום, לקרב, בין כוונה שיש בי לפעולה נדרשת על מנת להשיג אותו.

נולדתי לשלום

מילים ולחן: עוזי חיטמן

אני נולדתי אל המנגינות
ואל השירים של כל המדינות
נולדתי ללשון וגם למקום
למעט להמון שיושיט יד לשלום.

אני נולדתי לשלום שרק יגיע
אני נולדתי לשלום שרק יבוא
אני נולדתי לשלום שרק יופיע
אני רוצה אני רוצה להיות כבר בו.

אני נולדתי אל החלום
ובו אני רואה שיבוא השלום
נולדתי לרצון ולאמונה
שהנה הוא יבוא אחרי שלושים שנה.
אני נולדתי לשלום שרק יגיע...

נולדתי לאומה ולה שנים אלפיים
שמורה לה אדמה ולה חלקת שמיים
והיא רואה צופה הנה עולה היום
והשעה יפה זוהי שעת שלום.
אני נולדתי לשלום שרק יגיע...

נקרא:

במגילת העצמאות, קמה הרוח הישראלית, בה עוצבה שאיפתה הרוחנית, המוסרית והמעשית. ביום העצמאות נבקש להזכיר לעצמנו את הרוח בה ספוגה מגילת העצמאות, למען תהא אור לישראלים:

“לפיכך נתכנסנו, אנו חברי מועצת העם, נציגי הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ-ישראל, ובתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד החלטת עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל... אנו קוראים לאומות המאוחדות לתת יד לעם היהודי בבניין מדינתו ולקבל את מדינת ישראל לתוך משפחת העמים.”

כוס רביעית – עצמאות המדינה

נרים כוס רביעית לשבח שיתוף הפעולה עם אומות העולם.
מי ייתן ועצמאות המדינה תמשיך לשאוב את כוחה מתוך תחושת הערך הגדול שבעצמאותנו הריבונית.
נברך על ערכנו המונח לצד ערכן של אומות העולם.

נשתף:

סבב איחולים למדינה – מה נרצה לאחל למדינת ישראל לשנת עצמאותה הקרובה?

קימה, והכרזה:

'תם ונשלם סדר יום העצמאות!'

הכרזת נרצה:

חֶסֶל סְדוּר עֲצָמָאוֹת כְּהִלְכָתָנוּ.
כְּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסִדֵּר אוֹתוֹ, כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ.

נסיים בשני שירים אחרונים לבחירת המשתתפים.ות.

אין לי ארץ אחרת

מילים: אהוד מנור
לחן: קורין אלאל

אין לי ארץ אחרת
גם אם אדמתי בוערת
רק מילה בעברית חודרת
אל עורקיי, אל נשמתי
בגוף כואב, בלב רעב
כאן הוא ביתי

לא אשתוק, כי ארצי
שינתה את פניה
לא אוותר לה,
אזכיר לה,
ואשיר כאן באוזניה
עד שתפקח את עיניה

אין לי ארץ אחרת
עד שתחדש ימיה
עד שתפקח את עיניה

עושה שלום

מילים: מן התפילה
לחן: נורית הירש

עושה שלום במרומיו
הוא יעשה שלום עלינו
ועל כל עם ישראל
ואמרו, אמרו אמן.

יעשה שלום, יעשה שלום
שלום עלינו ועל כל ישראל

לחיי העם הזה

מילים: חיים חפר
לחן: דובי זלצר

העם הזה המפולג כל השנה
כיצד הוא קם כשהוא מריח סכנה
איך מתעורר הוא מנורבגיה ועד צ'ילי
כי הוא יודע ש...
אם אין אני לי מי לי

אה...
לחיי העם הזה, העם הזה העם הזה,
שכמה טוב שהוא כזה, שהוא כזה!
לחיי העם הזה
שכמה טוב שהוא כזה!

העם הזה מתי נחלץ הוא לעזרה
כשהוא רואה שיש אתגר או יש צרה
אין מפלגה אז, אין סיעה אז ואין סקטור
ומן היעד לא תזיז אותו בטרקטור!
אה... לחיי העם הזה...

הרימו כוס ושתו נא בלי להתבייש
אל מול הנוער שעמד אל מול האש
לבני תימן, לבני אלג'יר, לבני הייקים -
לבני עקיבא ולבני הדיסקוטקים
אה... לחיי העם הזה...

השיר הזה נכתב לפני עשרים שנה
כשעוד הכל היו תמימים פה במדינה
היום יאמרו תלך תספר לסבתא
והלוואי ויום יבוא נשיר זאת שוב בצוותא!
אה... לחיי העם הזה...

מחר

מילים ולחן: נעמי שמר

מחר אולי נפליגה בספינות
מחוף אילת עד חוף שנהב
ועל המשחתות הישנות
יטעינו תפוחי זהב

כל זה אינו משל ולא חלום
זה נכון כאור בצהריים
כל זה יבוא מחר אם לא היום
ואם לא מחר אז מחרתיים

מחר אולי בכל המשעולים
ארי בעדר צאן ינהג
מחר יכו באלף ענבלים
המון פעמונים של חג

כל זה אינו משל ולא חלום...

מחר יקומו אלף שיכונים
ושיר יעוף במרפסות
ושלל כלניות וצבעונים
יעלו מתוך ההריסות

כל זה אינו משל ולא חלום...

מחר כשהצבא יפשוט מדיו
ליבנו יעבור לדום
מחר כל איש יבנה בשתי ידי
את מה שהוא חלם היום

כל זה אינו משל ולא חלום...